

Quickscan natuur Poort van Stolwijk

Toetsing wet- en regelgeving van natuur

Definitief

Burgland Projectontwikkeling Regio West BV

Grontmij Nederland B.V.
Arnhem, 25 juli 2013

Verantwoording

Titel : Quickscan natuur Poort van Stolwijk
Subtitel : Toetsing wet- en regelgeving van natuur
Projectnummer : 330288
Referentienummer : GM-0107956
Datum : 25 juli 2013

Auteur(s) : Ing. S.J. Roodzand, ing. A.M. Poelmans

E-mail adres : arjen.poelmans@grontmij.nl

Gecontroleerd door : Mr. A.H. Tuitert

Paraaf gecontroleerd :

Goedgekeurd door : Ing. R. Vink

Paraaf goedgekeurd :

Contact : Grontmij Nederland B.V.
Velperweg 26
6824 BJ Arnhem
Postbus 485
6800 AL Arnhem
T +31 26 355 83 55
F +31 26 445 92 81
www.grontmij.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Het plangebied.....	4
1.3	Voorgenomen ontwikkeling.....	5
2	Wet- en regelgeving van natuur.....	6
2.1	Inleiding.....	6
2.2	Natuurbeschermingswet	6
2.3	Natuurbeleid.....	7
2.4	Flora- en Faunawet.....	7
3	Inventarisatie natuurwaarden.....	10
3.1	Inventarisatiemethode.....	10
3.1.1	Bronnenonderzoek.....	10
3.1.2	Oriënterend veldbezoek.....	10
3.2	Natuurbeschermingswet	10
3.3	Ecologische Hoofdstructuur	10
3.4	Flora	11
3.5	Vogels	12
3.6	Vissen	13
3.7	Amfibieën en reptielen	14
4	Toetsing en aanbevelingen.....	16
4.1	Toetsing Natuurbeschermingswet	16
4.2	Toetsing Ecologische Hoofdstructuur	16
4.3	Toetsing Flora- en Faunawet.....	16
4.4	Toetsing Natuurbeschermingswet	16
4.5	Toetsing Ecologische Hoofdstructuur	16
4.6	Aanbevelingen	17
5	Literatuurlijst.....	18

Bijlage 1: Rugstreeppad

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

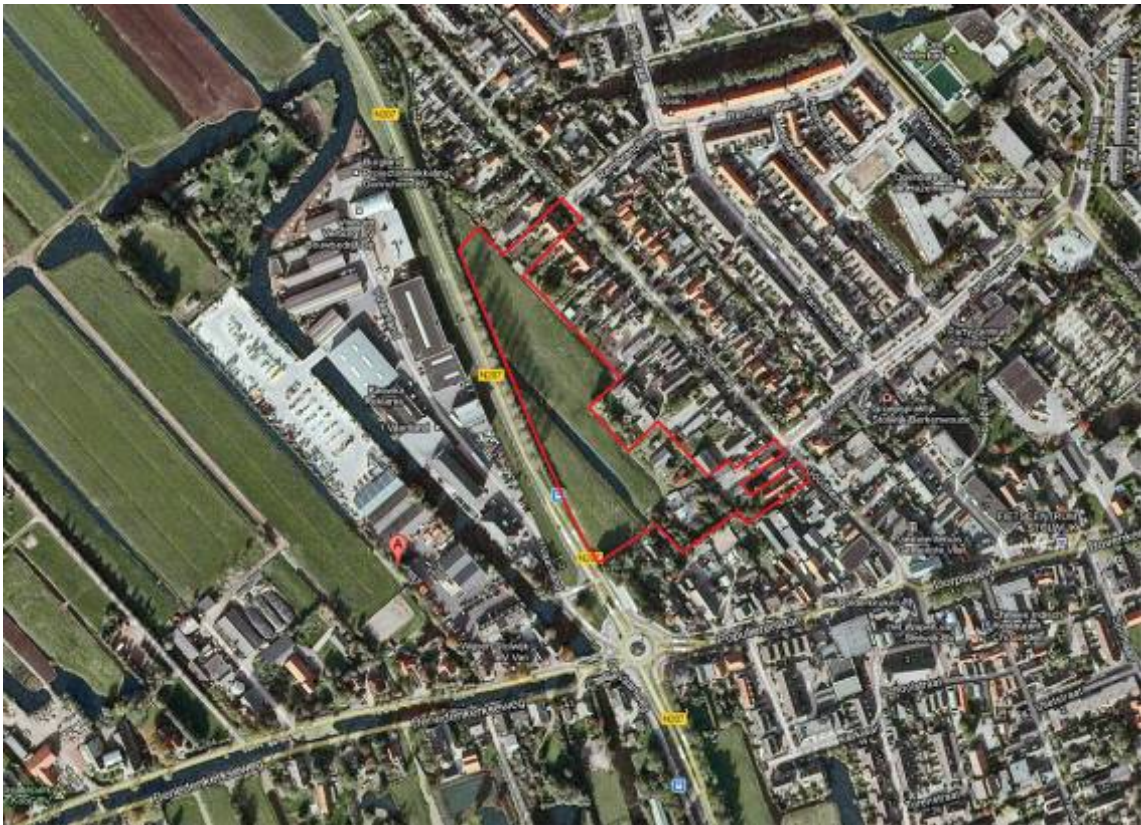
Burgland Projectontwikkeling regio West BV is voornemens om nieuwe woningbouw binnen de locatie Poort van Stolwijk mogelijk te maken. Hierbij zullen bestaande bomen, bebouwing en watergangen deels worden gekapt, gesloopt en gedempt. Grontmij is gevraagd om een quick-scan natuur uit te voeren om de (on)mogelijkheden met betrekking tot natuur in kaart te brengen.

De natuurwetgeving schrijft voor om, voorafgaand aan een ontwikkeling, een inschatting te maken van de natuurwaarden van het plangebied en mogelijke effecten hierop veroorzaakt door de voorgestane ontwikkelingen. In deze quickscan natuur wordt, op basis van bestaande informatie en een oriënterend veldbezoek, een inschatting gemaakt van de natuurwaarden van het plangebied en de mogelijke relaties die er liggen met de omgeving. De quickscan natuur geeft inzicht in de noodzaak tot het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora- en Faunawet, een Natuurbeschermingswet vergunning, 'Nee, tenzij...'- toets Ecologische Hoofdstructuur dan wel de noodzaak tot het uitvoeren van nadere inventarisaties of effectbeoordelingen. De quickscan natuur vormt daarmee de basis voor eventuele verdere procedures of vervolgonderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor de natuur.

1.2 Het plangebied

Het plangebied bevindt zich ten oosten van de Schoonhovenseweg te Stolwijk. Het plangebied bestaat grotendeels uit graslanden welke in de huidige situatie als paarden/schapevelden wordt gebruikt. Daarnaast maakt diverse bebouwing onderdeel uit van het plangebied. Het gaat hierbij om twee huurwoningen aan de Goudseweg en particuliere woningen (19, 25 en 27) Goudseweg. Daarbij horen nog enkele schuren/loodsen op het terrein.

In figuur 1.1 is de begrenzing van het plangebied weergegeven en in figuur 1.2 foto's van de graslanden.

Figuur 1.1 Ligging plangebied Stolwijk (geel) (Bron: Google Maps)

Figuur 1.2 Foto's van het plangebied, het grasland van 24 juni 2011

1.3 Voorgenomen ontwikkeling

Binnen het project 'Poort van Stolwijk' zal nieuwe woningbouw mogelijk worden gemaakt. Er zijn in dit stadium nog geen inrichtingsplannen of schetsen beschikbaar. Uitgangspunt voor deze quickscan is als volgt.

- Alle bomen binnen het plangebied worden gekapt.
- Alle bestaande bebouwing binnen het plangebied wordt gesloopt.

De bestaande watergang in het midden van het plangebied wordt gedempt.

2 Wet- en regelgeving van natuur

2.1 Inleiding

De natuurbeschermingswetgeving in Nederland valt uiteen in gebiedsbescherming en in soortenbescherming. Gebiedsbeschermende wetgeving voorziet in bescherming van aangewezen natuurgebieden en wordt geregeld in de nieuwe gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998. Soortenbescherming is vastgelegd in de Flora- en Faunawet. Deze wet ziet toe op bescherming van soorten planten en dieren zowel binnen als buiten beschermde natuurgebieden. Daarnaast zijn er ook beleidsmatig beschermde gebieden en soorten.

2.2 Natuurbeschermingswet

Handelingen die leiden tot (significante) negatieve effecten op de natuurwaarden binnen Natura 2000-gebieden mogen niet plaatsvinden zonder vergunning (artikel 19d, eerste lid). Voor alle Natura 2000-gebieden worden beheerplannen opgesteld, waarin wordt vastgesteld hoe en wanneer de doelen voor een gebied gehaald worden (instandhoudingdoelstellingen). Activiteiten in en rondom Natura 2000-gebieden (landbouw, recreatie, waterbeheer), die geen significante schade toebrengen aan de natuurwaarden, worden in een beheerplan opgenomen. Voor deze activiteiten dient een toetsing bestaand gebruik te worden uitgevoerd, waarbij de bestaande activiteiten ingedeeld zijn in één of meerdere categorieën.

1. Gebruiksvorm in beheerplan zonder wijzigingen/maatregelen.
2. Gebruiksvorm in beheerplan met wijzigingen/maatregelen.
3. Gebruiksvorm niet in beheerplan, vergunningsprocedure.
4. Gebruiksvorm niet in beheerplan.

Als het project niet is vermeld in het beheerplan en niet kan worden beschouwd als 'bestaand gebruik', betekent dat na moet worden gegaan in hoeverre een vergunning nodig is door middel van een voortoets. Het toetsingsschema in bijlage 3 van de Natuurbeschermingswet geeft de te nemen stappen weer, doch om één en ander wat te verduidelijken daarom een korte toelichting.

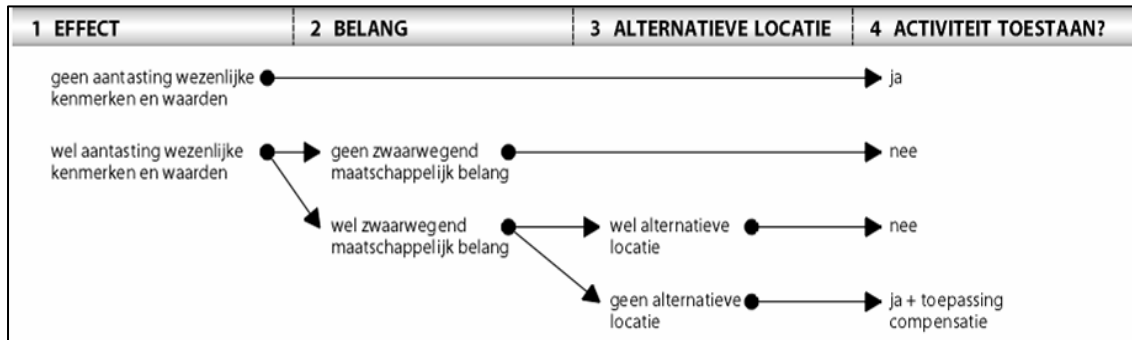
De voortoets geeft een indicatie of de geplande werkzaamheden leiden tot (significante) negatieve effecten op de gekwalificeerde habitattypen en habitatsoorten aan de hand van checklists van het Regiebureau Natura 2000. De volgende uitkomsten zijn mogelijk.

- *Geen te verwachten negatieve effecten*, een vergunning is niet nodig.
- *Negatief, niet significant effect verwacht*. In deze situatie wordt een verslechteringstoets voorgeschreven. Dit is een verdiepingsslag van de voortoets met tevens hierin een voorstel voor mitigerende maatregelen. Deze toets heeft twee uitkomsten:
 - *de verslechtering is aanvaardbaar*, de vergunning wordt door bevoegd gezag verleend;
 - *de vergunning is niet aanvaardbaar*, de vergunning wordt geweigerd.
- *Significant negatief effect verwacht*. In deze situatie wordt een passende beoordeling voorgeschreven. Op basis van de beste wetenschappelijke kennis en het nemen van mitigerende maatregelen worden alle aspecten van de activiteit op zichzelf en in combinatie van cumulatieve activiteiten of plannen getoetst. De passende beoordeling heeft drie uitkomsten:
 - *er treedt geen verslechtering op*, een vergunning is niet nodig;
 - *er treedt een niet significant verslechtering*, vergunning wordt verleend;
 - *er treedt een significant effect op*, dan wordt een ADC-toets voorgeschreven bestaande uit een onderzoek naar Alternatieven, dwingende redenen van groot openbaar belang en compensatie van de verloren gaande waarden. Er zijn dan twee situaties:
 - *het voldoet aan de ADC-voorwaarden*, vergunning wordt verleend;
 - *het voldoet niet hieraan*, vergunning wordt geweigerd.

2.3 Natuurbeleid

De Nota Ruimte vervangt het Structuurschema Groene Ruimte (SGR) en geeft het beleidskader voor de duurzame ontwikkeling en een verantwoord toekomstig grondgebruik in het landelijke gebied in onder andere de vorm van Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De EHS is een samenhangend netwerk van bestaande en te ontwikkelen natuurgebieden. Het netwerk wordt gevormd door kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en ecologische verbindingzones. De EHS is op provinciaal niveau uitgewerkt.

De afweging voor ingrepen in de EHS gaat volgens het 'nee, tenzij principe'. In onderstaand schema is dit stapsgewijs weergegeven. Indien bij een ingreep schade wordt aangericht aan een EHS-gebied dient dit in ieder geval te worden gemitigeerd. De resteffecten aan verlies in kwaliteit en oppervlak dient te worden gecompenseerd.

2.4 Flora- en Faunawet

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en Faunawet van kracht, deze is gericht op de duurzame instandhouding van soorten. De Flora- en Faunawet vervangt onder andere de Vogelwet, de Jachtwet en de soortbescherming uit de Natuurbeschermingswet. In deze nieuwe wet zijn (nagenoeg) alle van nature in het wild voorkomende amfibieën, zoogdieren en vogels beschermt. Daarnaast is een beperkt aantal plantensoorten en ongewervelde beschermt. Voor soorten die vallen onder de bescherming van de wet gelden de volgende verbodsbepalingen met betrekking tot werkzaamheden in het buitengebied:

Artikel 8

Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11

Het is verboden nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Artikel 13

Het is niet toegestaan beschermde soorten planten en dieren te vervoeren, of onder zich te hebben.

Vrijstelling en ontheffing

Conform artikel 75 is het mogelijk om in bepaalde gevallen ontheffing of vrijstelling te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikelen 8 t/m 12. Sinds het vrijstellingsbesluit van 23 februari 2005 kent de Flora- en Faunawet drie beschermingsniveaus, veelal aangeduid met tabel 1, tabel 2 en tabel 3.

Tabel 1	Algemene soorten	Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen, onderhoud en beheer geldt een vrijstelling. Er hoeft voor deze activiteiten geen ontheffing te worden aangevraagd.
Tabel 2	Overige soorten	Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling, mits wordt gewerkt volgens een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Is er geen gedragscode dan moet ontheffing worden aangevraagd, deze valt onder de lichte toets (geen aantasting van de duurzame instandhouding van de soort).
Tabel 3	Soorten, genoemd in bijlage IV van de Habitrichtlijn en in bijlage 1 van de AMVB	Deze soorten genieten de zwaarste bescherming. Voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt ten aanzien van deze soorten dat er altijd een ontheffing moet worden aangevraagd, waarvoor een uitgebreide toets geldt. De ontheffingsaanvraag valt onder de zware toets: 1) er is sprake van een bij de wet genoemd belang, 2) er is geen alternatief, 3) doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Voor beheer en onderhoud is wel vrijstelling mogelijk indien gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode.
	Vogels	Vogels vormen een aparte categorie. Vogels worden vooral negatief geraakt in hun broedperiode. Voor het verstoren van nesten wordt over het algemeen geen ontheffing verleend. Buiten de broedperiode betreft bescherming van vogels vooral de vaste verblijfplaatsen van standvogels, zoals uilen, huismus en buizerd. Die zijn jaarrond beschermd. Een ontheffingsaanvraag voor het aantasten van deze verblijfplaatsen zal worden getoetst aan de zware toets (als bij tabel 3). Er is geen ontheffing mogelijk bij 'een ruimtelijke inrichting of ontwikkeling', noch in het geval van 'dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten' (Ministerie LNV, augustus 2009).

In de quickscan wordt getoetst welke verbodsbepalingen kunnen worden overtreden bij de uitvoering van het plan. Afhankelijk van het beschermingsniveau van de soort zal voor de overtreding van de verbodsbepaling al dan niet een ontheffing te worden aangevraagd en of volgens een goedgekeurde gedragscode moeten worden gewerkt.

Coalitie biodiversiteit 2010

Natuur staat op veel plaatsen in Nederland en ook elders onder druk. Door het intensieve gebruik van onze omgeving verdwijnen steeds meer soorten. Maar een gezond ecosysteem wordt juist gekenmerkt door een hoge biodiversiteit. Deze rijkdom aan soorten is voor mensen van groot belang. Grontmij levert een bijdrage aan het behoud van soortenrijkdom en maakt deel uit van de Coalitie Biodiversiteit 2010.

Natuur komt niet alleen voor in natuurgebieden, maar grote diversiteit wordt ook vaak aangetroffen in tuinen, parken en bouwterreinen! Om de natuurwaarden te behouden en te versterken hebben het rijk en de provincies herstelopgaven geformuleerd. Het voornemen is om de achteruitgang van de biodiversiteit stop te zetten. Hiertoe heeft de Coalitie Biodiversiteit 2010 het Verdrag van Amersfoort ondertekend. De coalitie bestaat uit provincies, gemeenten, NGO's en bedrijven. Grontmij Nederland B.V. tekende in november 2009 als eerste advies- en ingenieursbureau het Verdrag van Amersfoort en behoort tot de Coalitie Biodiversiteit 2010.

Door het Verdrag te ondertekenen geeft de ondertekenaar aan zich actief te zullen inspannen om de biodiversiteit te verhogen. Grontmij neemt dan ook graag het initiatief binnen projecten om zoveel mogelijk aan de biodiversiteit bij te dragen. Hierbij kunt u denken aan het opzetten van ecologische knelpuntenanalyses, het adopteren van een voor de gemeente karakteristieke plant- of diersoort en natuurbeheerplannen voor parken en bedrijfsterreinen. Deze projecten richten zich niet alleen op natuurgebieden, maar ook op binnenstedelijke wijken, industrieterreinen, kantorenpark of intensieve agrarische gebieden. Vaak kunnen door kleine aanpassingen of toevoegingen in een project, zoals aangepast bermbeheer, speciale armaturen van lichtmasten, faunapassages en natuurvriendelijke oevers, al winst worden behaald voor de biodiversiteit. Onder de aanbevelingen geven wij dan ook alvast een voorschot op de mogelijkheden om in het kader van dit project de biodiversiteit te versterken!

3 Inventarisatie natuurwaarden

3.1 Inventarisatiemethode

3.1.1 Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek heeft als doel een overzicht te krijgen van de beschikbare informatie met betrekking tot het voorkomen van beschermde soorten en gebieden in het plangebied en omgeving. Hierbij maken we gebruik van diverse ecologische atlanten en internetbronnen, zie literatuurlijst voor compleet overzicht. Voor de ligging van de EHS, weidevogelgebieden en andere provinciale natuurgebieden is gebruikt gemaakt van de website van de provincie. Informatie over Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten is afkomstig uit de gebiedendatabase van het ministerie van EL&I.

In de Literatuurlijst is het complete overzicht van geraadpleegde bronnen weergegeven.

3.1.2 Oriënterend veldbezoek

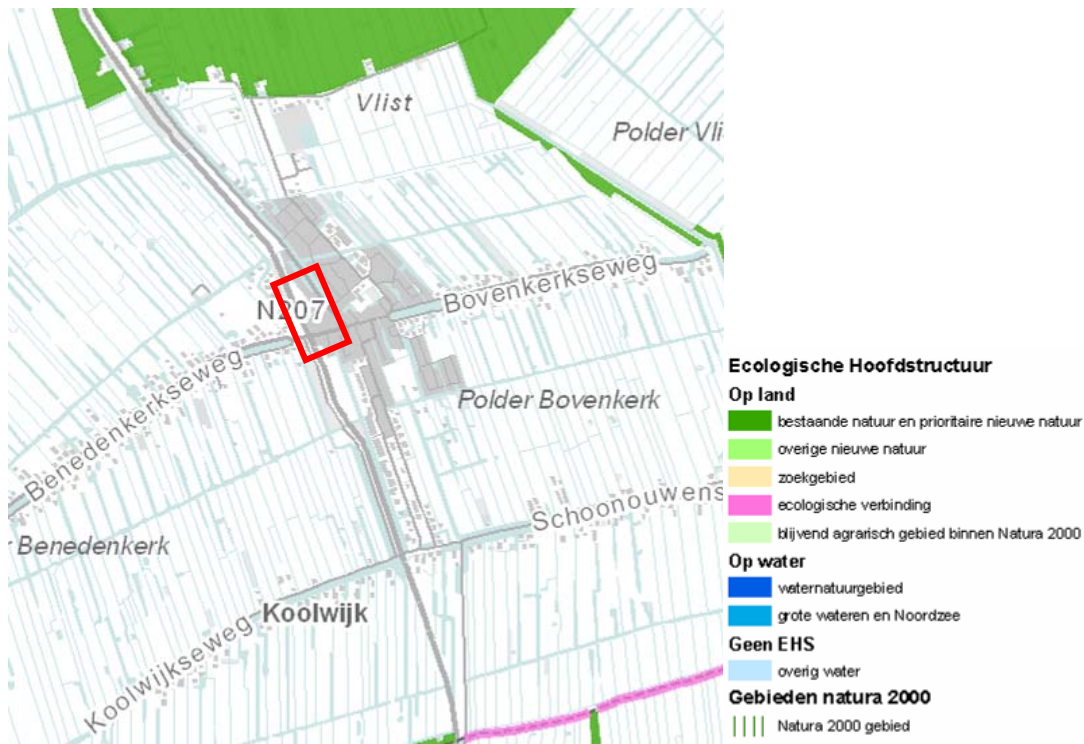
Tijdens het oriënterend veldbezoek is het plangebied te Stolwijk op 24 juni 2011 bezocht. Ten behoeve van actualisatie is de plangebied op 15 mei 2013 bezocht. Tijdens dit veldbezoek is op basis van expertjudgement, vastgesteld of geschikt habitat aanwezig is voor beschermde soorten. Dit veldbezoek is uitgevoerd door ecoloog S. Roodzand. Het veldbezoek op 15 mei 2013 is uitgevoerd door ecoloog A. Poelmans. Tijdens het veldbezoek (24 juni 2011) was het niet mogelijk om particulier terrein en de huurwoningen te bezichtigen, deze zijn vanaf de Goudseweg bezichtigd. Dit was goed uitvoerbaar en doet geen afbreuk aan de kwaliteit van de quickscan natuur. Tijdens het veldbezoek op 15 mei 2013 is het gehele plangebied bezocht met uitzondering van de particuliere achtertuinen Goudseweg nr. 61 t/m 71. Op 19 juni, 20 juni en 24 juli is een aanvullend veldonderzoek uitgevoerd naar de huismus, vissen, rugstreeppad en ringslang.

3.2 Natuurbeschermingswet

Binnen een straal van drie kilometer van het plangebied bevinden zich geen Natura 2000-gebieden en/of Beschermde Natuurmonumenten. Het dichtstbijzijnde N2000-gebied is Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein op een afstand van 6 km. In dit kader treden ook geen negatieve effecten op en hoeven geen vervolgpcedures in gang te worden gezet.

3.3 Ecologische Hoofdstructuur

Het plangebied bevindt zich buiten de begrenzing van de Ecologische Hoofdstructuur, zie figuur 3.1. De voorgenomen werkzaamheden vinden buiten de invloedssfeer van de EHS plaats. Er is ook geen sprake van externe werking, in dit kader treden geen negatieve effecten op, er hoeven geen vervolgpcedures in gang te worden gezet.

Figuur 1.1 Ligging Ecologische Hoofdstructuur nabij plangebied (rood)

3.4 Flora

Een groot deel van het plangebied bestaat uit grasland, welke wordt gebruikt als paardenweide. Daarnaast bevinden zich binnen het plangebied particuliere tuinen, welke tijdens het veldbezoek niet zijn geïnventariseerd (geen toestemming) maar hier zal de vegetatie naar verwachting geheel zijn aangeplant. Tijdens het veldbezoek op 15 mei zijn geen beschermde planten waargenomen in het plangebied. Binnen het plangebied zijn meerdere bomen aanwezig. Uitgangspunt is dat alle bomen binnen het plangebied worden gekapt.

Zoogdieren

Het plangebied, de graslanden, tuinen en bebouwing, biedt geschikt leefgebied voor algemene soorten, zoals mol, egel, huisspitsmuis, aardmuis, veldmuis en wezel. Dit zijn alle algemene soorten van tabel 1 Flora- en Faunawet. De schuren zijn tijdens het veldbezoek (15 mei 2013) onderzocht op sporen (onder andere latrines) van steenmarter, deze zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen.

In het kader van ruimtelijke ingrepen geldt voor al deze soorten een vrijstelling van de verbodsbepalingen van Flora- en Faunawet. Naast algemene soorten maken naar verwachting ook vleermuizen gebruik van het plangebied. Alle vleermuizen zijn strikt beschermd onder tabel 3 Flora- en Faunawet. Gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger worden regelmatig in bebouwd gebied aangetroffen. Naast deze soorten komen tevens rosse vleermuis, tweekleurige vleermuis, gewone grootoorvleermuis, watervleermuis, meervleermuis, franjestaart en baardvleermuis in de regio voor.

De graslanden binnen het plangebied bieden een geschikt jachtbiotoop, daarnaast vormen de bomen langs de Schoonhovenseweg en de watergangen lijnelementen, welke tijdens het vliegen kunnen worden benut ter oriëntatie (vliegroute). Binnen het plangebied zijn meerdere gebouwen aanwezig, welke mogelijk worden gesloopt. De bebouwing heeft verschillende elementen, zoals spouwmuur, dakpannen, daklijsten en gevelbetimmering, waar vleermuizen achter of tussen kunnen kruipen om hier te verblijven. Omdat tijdens het veldbezoek de panden niet grondig konden worden geïnspecteerd (geen toegang), op eventuele invliegopeningen en/of vleermuissporen, kan de aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen van vleermuizen niet worden uitgesloten.

In de periode van juli t/m september 2011 (vijf veldbezoeken) is een vleermuisonderzoek uitgevoerd naar verblijfplaatsen of vaste vliegroutes in het plangebied. Er zijn tijdens de veldbezoeken diverse waarnemingen gedaan van foeragerende gewone dwergvleermuizen en ruige dwergvleermuizen. Bij de bezoeken in juli en augustus werden steeds kleine aantallen foeragerende gewone dwergvleermuizen gehoord aan de Goudseweg. Bij het bezoek in september werden voorts een aantal ruige dwergvleermuizen gehoord op korte afstand van het plangebied, maar niet binnen het plangebied. Overige vleermuissoorten zijn niet waargenomen.

Er zijn geen waarnemingen van vleermuizen vastgesteld, die gebruik maakten van geschikte openingen in de bestaande bebouwing. Tevens zijn geen zwermende of sociaal roepende vleermuizen rondom of vanuit de bestaande bebouwing waargenomen. Ook zijn er geen aanwijzingen dat het plangebied deel uit maakt van een vaste vliegroute voor vleermuizen.

Conclusie vleermuisonderzoek

Op basis van de veldbezoeken kan worden geconcludeerd dat geen sprake is van aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen binnen het plangebied. Er zijn tevens geen aanwijzingen gevonden, dat het plangebied een onderdeel uitmaakt van een vaste vliegroute van vleermuizen.

Waarnemingen van foeragerende gewone dwergvleermuizen en ruige dwergvleermuizen betreffen een relatief laag aantal dieren. Gelet op de geschiktheid van de omgeving als jachtbiotoop en de voornemens voor het ontwikkelen van woningbouw binnen het plangebied, is te verwachten dat voor zowel gewone dwergvleermuis als voor de ruige dwergvleermuis geen sprake zal zijn van afbreuk aan de functionaliteit van het foerageergebied.

Met de voorgenomen ontwikkeling kunnen negatieve effecten op een duurzame instandhouding van de populaties gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis worden uitgesloten. Het nemen van vervolgstappen is niet noodzakelijk.

3.5 Vogels

Tijdens het veldbezoek is in de watergang, parallel aan de Schoonhovenseweg, een broedende meerkoet en knobbelzwaan aangetroffen. Naast deze soort kunnen tevens algemene soorten, zoals wilde eend, waterhoen, merel, zanglijster, fitis, tjiftjaf, heggemus, ringmus en roodborst tot broeden komen langs de waterkant of in het groen binnen het plangebied. Alle vogels genieten bescherming onder Flora- en Faunawet. Verstoring van broedende vogels en broedsel is niet toegestaan. Verstoring van broedvogels treedt op wanneer er tijdens de broedperiode (circa 15 maart – 15 juli) werkzaamheden plaatsvinden, waardoor broedgevallen worden verstoord, zoals vergraven van terrein waar grondbroeders nestelen. Het verstoren van broedsel (inclusief broedende vogels, nesten en eieren) is niet toegestaan (Flora- en Faunawet).

Naast bescherming van vogels tijdens het broedseizoen zijn tevens enkele vogelsoorten jaar rond beschermd. Tijdens het veldbezoek zijn geen nesten van jaarrond beschermd broedvogels¹ aangetroffen. Echter is het mogelijk dat huismus en/of gierzwaluw nestelen onder het pannendak van de bestaande bebouwing.

Tijdens het veldbezoek op 15 mei 2013 is de huismus waargenomen in en rondom de woningen (nummers 61 t/m 67) aan de Goudseweg. De waarnemingen betreft een aantal zingende mannetjes en voedselvluchten welke aangeven dat de woningen in gebruik zijn als nestlocatie. In de beplanting rondom de woningen is eveneens de huismus waargenomen. Het exacte aantal paar huismus is op basis van dit bezoek niet exact vast te stellen. Bij huisnummers 19 en 25 aan de Goudseweg zijn tijdens het veldbezoeken op 15 mei en 19 & 20 juni geen huismussen vastgesteld.

¹ Aangepaste lijst jaarrond beschermd vogelnestenonthefing Flora- en Faunawet ruimtelijke ingreep. Ministerie van LNV, vastgesteld 26 augustus 2009.

Conclusie aanvullend huismusonderzoek

Op 20 juni 2013 een veldbezoek plaatsgevonden ter bepaling van aanwezigheid van de huismus te Goudseweg huisnummer 69, 71, 19 en 27 in Stolwijk. Het onderzoek is gericht op nest-indicerend en/of territoriaal gedrag van de huismus.

In totaal zijn er drie nesten vastgesteld, twee bij huisnr. 71 en een bij huisnr. 69 (zie figuur 3.2).

Figuur 3.2 Huismus nesten onder dakpannen

De functionele leefomgeving van de voortplantingsplaats (woning) en vaste rust- en verblijfplaats van de huismus wordt hier gevormd door de aanwezigheid van (groen) blijvende struiken rondom de woningen.

Boven de woningen aan de Goudseweg zijn tijdens het veldbezoek van 15 mei 2013 diverse gierzwaluwen waargenomen. De woningen (huisnummers 19, 25 en 61 t/m 67) zijn door het ontbreken van 'vrije' vliegopening (los liggende dakpannen, openingen) niet geschikt als nestlocatie voor gierzwaluw.

Als gevolg van de sloop van deze woningen zal een overtreding ontstaan met artikel 11, omdat verblijfplaatsen en bijbehorend leefgebied jaarrond zijn beschermd. Dat betekent dat in dat geval ontheffing moet worden aangevraagd. Bij het slopen van de woning gaat de functionele leefomgeving van de huismus verloren. Door het (vooraf) nemen van passende maatregelen kunnen negatieve effecten worden uitgesloten. Deze maatregelen moeten leiden tot behouden van de ecologische functionaliteit van het gebied voor de huismus. De maatregelen kunnen gericht zijn op het behoud van de kwaliteit van het object of gebied maar ook op de kwantiteit. Het verwachte succes van de maatregel moet zeker of met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid vooraf vaststaan. Ook moet de maatregel al aanwezig zijn én functioneren voordat de werkzaamheden plaats gaan vinden. De te nemen maatregelen moeten op hun effect worden gecontroleerd (gemonitord).

3.6 Vissen

Binnen het plangebied zijn meerdere watergangen aanwezig welke in verbinding staan met overige wateren. De watergangen bieden in potentie geschikt habitat voor de beschermde vissoorten bittervoorn (tabel 3 Flora- en Faunawet) en kleine modderkruiper (tabel 2 Flora- en Faunawet). Indien watergangen of delen van watergangen worden gedempt, gaat leefgebied van vissen verloren. Om vast te stellen of hier daadwerkelijk beschermde vissoorten voorkomen, dient nader onderzoek plaats te vinden. Geschikte periode van vissenonderzoek loopt globaal van april- september (afhankelijk van temperatuur). Indien hierbij beschermde vissen worden aangetroffen, dient ontheffing te worden aangevraagd.

Conclusie aanvullend vissonderzoek

Op 19 juni 2013 is aanvullend onderzoek naar vissen uitgevoerd. In de watergangen binnen het projectgebied zijn tijdens het onderzoek geen beschermde vissoorten aangetroffen, wel zijn er meerdere andere vissoorten zoals juveniele brasem, blankvoorn en rietvoorn aangetroffen. Dit geeft aan dat de uitwisseling met het verbonden poldersysteem aan de westzijde van de weg goed is. Aanvullend is er daarom ook in deze polder gevist, maar ook daar zijn geen beschermde vissoorten aangetroffen.

3.7 Amfibieën en reptielen

De watergangen en de graslanden binnen het plangebied bieden geschikt leefgebied voor gewone pad, bruine kikker, bastaardkikker en kleine watersalamander. Dit zijn alle algemene soorten van tabel 1 Flora- en Faunawet. In het kader van ruimtelijke ingrepen geldt voor deze soorten een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet. In de geraadpleegde bronnen zijn waarnemingen bekend van de rugstreeppad in de omgeving van het plangebied.

Conclusie aanvullend onderzoek rugstreeppad

Tijdens het veldonderzoek is ook gekeken naar de aanwezigheid van de rugstreeppad. Tijdens het onderzoek zijn binnen de begrenzing van het projectgebied geen kooractiviteiten of larven van de rugstreeppad aangetroffen. In de aangrenzende polder aan de westzijde zijn wel op meerdere locaties kooractiviteiten waargenomen. De dichtstbijzijnde kooractiviteiten waren te horen op circa 150 meter van het projectgebied. Deze afstand ligt ruim binnen de actieradius van de rugstreeppad en kolonisatie van bouwrijpe grond is daarmee zeer waarschijnlijk. Voor dat de uitvoeringswerkzaamheden starten dienen daarom maatregelen getroffen te worden om te voorkomen dat de rugstreeppad zich in het plangebied gaat vestigen (zie bijlage 1).

Op basis van verspreiding gegevens van RAVON (periode 2008 -2012) komt de ringslang voor in het uurhok waarin het plangebied is gelegen. Met name het gebied rondom de schuren is door de aanwezigheid van ruigte, liggend dood hout, plantenresten en water in de directe nabijheid een geschikt leefgebied voor de ringslang.

Figuur 3.2 foto's potentieel biotoop ringslang

Op 24 juli is aanvullend onderzoek naar de ringslang uitgevoerd. In het projectgebied zijn voldoende foerageermogelijkheden, en het gebied met de vervallen schuurtjes biedt op het eerste zicht goede mogelijkheden voor voortplanting en schuilplaatsen. Desondanks zijn er geen tekenen van permanente bewoning, zoals vervellinghuiden of tekenen van voortplanting, zoals broeihopen aangetroffen. Waarschijnlijk is het projectgebied te kleinschalig om een stabiele populatie ringslangen te onderhouden maar zullen waarschijnlijk regelmatig zwervende ringslangen vanuit het omliggende gebied een bezoekje brengen aan het plangebied om te foerageren.

Overige soorten

In de geraadpleegde bronnen zijn geen waarnemingen bekend van overige zwaarder beschermde soorten in het plangebied. Wel zijn in de omgeving waarnemingen bekend van de platte schijfhoorn (A. Boesveld) en van de groene glazenmaker. De watergangen in het plangebied zijn mede door het ontbreken van (ondergedoken) waterplanten, steile oevers (ontbreken van oeverplanten) en aanwezigheid van kroos op het wateroppervlak niet geschikt voor platte schijfhoorn, het voorkomen van deze soort in het plangebied is dan ook niet aannemelijk.

De groene glazenmaker (tabel 3 Ffwet) is een soort die voortkomt in de omgeving van het plangebied. Door het ontbreken van krabbenscheer (de waardplant voor de groene glazenmaker) zijn de watergangen als voortplantingsbiotoop niet geschikt voor deze soort. De soort is daarom niet te verwachten in het plangebied.

4 Toetsing en aanbevelingen

4.1 Toetsing Natuurbeschermingswet

Binnen de invloedssfeer van het plangebied bevinden zich geen Natura 2000-gebieden en/of beschermde natuurmonumenten. In dit kader treden ook geen negatieve effecten op en hoeven geen vervolg procedures in gang te worden gezet.

4.2 Toetsing Ecologische Hoofdstructuur

Het plangebied bevindt zich buiten de begrenzing van de Ecologische Hoofdstructuur. De voorgenomen ontwikkeling heeft ook geen externe werking op de EHS. In dit kader treden geen negatieve effecten op en hoeven geen vervolg procedures in gang te worden gezet.

4.3 Toetsing Flora- en Faunawet

Het plangebied biedt geschikt biotoop voor verschillende soorten van tabel 1 Flora- en Faunawet. In het kader van ruimtelijke ingrepen geldt voor alle tabel 1 soorten een algehele vrijstelling van verbodsbepalingen van Flora- en Faunawet.

Uit de voorliggende hoofdstukken blijkt dat broedvogels en amfibieën binnen het plangebied voorkomen of zich kunnen gaan vestigen, die beschermd zijn onder Flora- en Faunawet tabel 2 en 3.

- Met betrekking tot de broedvogels moeten de verstorende werkzaamheden, zoals het vergraven van terrein of kappen van bomen, buiten het broedseizoen uit te voeren. Het broedseizoen is per soort verschillend maar over het algemeen wordt de periode 15 maart tot 15 juli aangehouden. Mocht het noodzakelijk zijn om de bomen te kappen binnen het broedseizoen dan wordt aangeraden om te bomen vooraf door een ter zake deskundige te laten controleren op broedende vogels. Mochten er broedende vogels worden aangetroffen dan mogen deze niet worden verstoord en het kappen worden uitgesteld tot na het broedseizoen. Mocht er in een later stadium nog een vaste verblijfplaats worden aangetroffen, dan zal hier een ontheffing voor moeten worden aangevraagd.
- In de woningen aan de Goudseweg 69 en 71 zijn drie huismusnesten vastgesteld. Indien de woningen gesloopt gaan worden ontstaat een overtreding van artikel 11 Flora- en faunawet, omdat verblijfplaatsen en bijbehorend leefgebied jaarrond zijn beschermd. Dat betekent dat in dat geval een ontheffing op grond van artikel 75 Flora- en faunawet moet worden aangevraagd. Daarnaast dienen voor deze soort een aantal mitigerende maatregelen te worden genomen. Deze worden beschreven in het activiteitenplan voor de ontheffingsaanvraag en vastgelegd in het ecologisch werkprotocol.
- In de huidige situatie biedt het plangebied geen geschikt leefgebied voor de rugstreeppad (tabel 3 Flora- en Faunawet). Wanneer het terrein echter bouwrijp wordt gemaakt, door het opbrengen van zand, kan het terrein alsnog worden gekoloniseerd door de rugstreeppad. Kolonisatie van rugstreeppad kan worden voorkomen, door het terrein af te schermen met zogenaamde paddenschermen, zie bijlage 1.

4.4 Toetsing Natuurbeschermingswet

Er hoeven geen aanvullende procedures in gang te worden gezet.

4.5 Toetsing Ecologische Hoofdstructuur

Er hoeven geen aanvullende procedures in gang te worden gezet.

4.6 Aanbevelingen

Indien het terrein bouwrijp wordt gemaakt, door bijvoorbeeld het opbrengen van zand, kan desondanks geschikt leefgebied voor de rugstreeppad ontstaan. Het habitat van de rugstreeppad bestaat uit zandige terreinen met pionierbegroeiing. Met name wanneer hier ondiepe (regen)plassen ontstaan, biedt het terrein geschikt voortplantingsbiotoop. In dit geval kan het terrein alsnog worden gekoloniseerd door de rugstreeppad. In de huidige situatie biedt het terrein geen geschikt leefgebied voor de rugstreeppad en zijn geen aanvullende maatregelen noodzakelijk. Kolonisatie kan dan worden voorkomen door het terrein af te scherm met zogenaamde paddenschermen, zie bijlage 1. Vooralsnog zijn er geen aanvullende maatregelen noodzakelijk.

Biodiversiteit

Grontmij Nederland B.V. heeft de Coalitie Biodiversiteit ondertekend en heeft hiermee aangegeven zich in te zetten voor behoud en verbetering van de biodiversiteit in Nederland. Om deze reden dragen wij enkele aanbevelingen aan hoe de biodiversiteit kan worden bevorderd binnen dit project. Om te voldoen aan de natuurwetgeving is uitvoering van deze aanbevelingen niet verplicht.

In het kader van de biodiversiteit wordt aanbevolen om in de eindsituatie natuurvriendelijke oevers aan te leggen. Op een geleidelijke overgang van land naar water kan zich een rijke vegetatie ontwikkelen. Dit biedt geschikt leefgebied voor vissen, amfibieën, vlinders, libellen, vogels, kleine zoogdieren en foerageergebied voor vleermuizen.

5 Literatuurlijst

De Nie (1996). Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen.

SOVON (2002). Atlas van de Nederlandse broedvogels.

Anemoon; 2011. Verspreidingsonderzoek. Mollusken van de Europese Habitatrichtlijn. Resultaten van het inventarisatiejaar 2011. Platte schijfhoren *Anisus vorticulus*. Auteurs; A. Boesveld, A.W. Gmelig Meyling, I. van Lente

Vlinderstichting; 2006. De Dagvlinders van Nederland; Verspreiding en bescherming. Auteurs; F. Bos, M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff.

VZZ, 2009. Vleermuizen en planologie; cursusmap, verspreidingskaarten. H. Limpens, J. Rege-link en R. Koelman.

Geraadpleegde internetsites

Landelijke Vegetatie Databank; <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapslvd.aspx>

Ravon Vissenatlas Zuid-Holland; <http://www.zuid-holland.vissenatlas.nl/Waarnemingen/Verspreidingskaarten.aspx>

www.zuid-holland.nl Kaartviewer Ecologische Hoofdstructuur;

www.waarneming.nl Locatie: Stolwijk

www.rijksoverheid.nl Gebiedendatabase Natuurbeschermingswetgebieden;

www.ravon.nl;

www.telmee.nl;

www.vlinderstichting.nl

<http://www.zoogdieratlas.nl/Provincies/Zuid-Holland>

Bijlage 1
Rugstreepad

1 Instandhouding

Om de gunstige staat van instandhouding te waarborgen is het van belang dat er na de ingreep voldoende voortplantingsmogelijkheden voor de Rugstreepad resteren.

Ideaal voortplantingswater voor de rugstreepad ziet er als volgt uit.

- Tijdelijke plassen (maximaal tien promille zoutgehalte).
- Ruim 1 cm diep, zeer vlak profiel.
- Weinig of geen vegetatie.
- Geheel of grotendeels schaduwvrij, zodat het water gemakkelijk opwarmt door de zon.
- Droge, kale grond in de buurt (om zich in te kunnen graven).

De rugstreepad heeft een sterke voorkeur voor bovenstaand biotoop om zich voort te planten, omdat op die manier predatie van eieren en larven door allerlei waterdieren (met name vissen en roofinsecten) uit de weg wordt gegaan. Nieuw gegraven diepere poelen, plassen en sloten worden soms ook benut, maar deze zijn vaak na een seizoen ongeschikt vanwege de kolonisatie door plant en dier en ze warmen in de zomer vaak onvoldoende op voor een succesvolle (snelle) metamorfose. De opgesomde ideale omstandigheden doen zich voor indien in relatief droge gebieden met weinig vegetatie (voorkeursbiotoop!) een regenrijke periode wordt gevolgd door een periode met redelijk wat zon (echter niet zoveel dat het water direct weer verdampt). Door allerlei aanpassingen is de Rugstreepad in staat deze omstandigheden langdurig (tot tien jaar!) af te wachten en dan 'toe te slaan' met een enorme reproductie. Deze aanpassingen zijn: een zeer lange potentiële legtijd (voorjaar + zomer), een zeer groot aantal eieren per eierleggend wijfje, een zeer korte metamorfosetijd, en bovenal dat de dieren relatief oud kunnen worden (twintig jaar).

1.1 Mitigerende maatregelen met betrekking tot de rugstreepad

- In de periode tussen 15 april en 15 september dienen de werkzaamheden te worden omringd met een paddenscherm.
- De 'binnen' de afrastering (op het werk) aanwezige rugstreepadden dienen te worden weggevangen en uitgezet.
- Zo gauw de werkzaamheden op een bepaald deeltraject zijn afgerond dienen de rasters en de emmers te worden verwijderd.
- Het omrasteren en wegvangen van rugstreepadden dient op onderstaand beschreven wijze te worden uitgevoerd.

2 Locatie scherm

Rugstreepadden worden aangetrokken door 'kale rulle grond', om ('s nachts) te foerageren en om zich (overdag) te kunnen ingraven. Om te voorkomen dat padden op de werkerreinen of het eventueel te gebruiken gronddepot afkomen, dient een scherm rondom deze terreinen te worden aangebracht voor de periode dat daar werkzaamheden plaatsvinden. Dit betekent dat het scherm 'mee-verplaatst' wordt wanneer de werkzaamheden zich verplaatsen.

3 Type schermen

Als paddenscherm kan folie (landbouwplastic) worden gebruikt. Folie kan worden benut, maar zal wel moeten worden 'gestut'. Folie dient strak te worden gespannen, omdat de padden er anders gewoon op klimmen. Daarnaast moet het voldoende sterk te zijn om kans op scheuren te voorkomen. De hoogte van het scherm moet minimaal 40 cm bedragen, waarbij folie circa 10 cm wordt ingegraven. Dit ingraven kan het meest eenvoudig gebeuren door het vooraf graven van een sleuf. Zoals reeds gemeld kan folie eventueel aan bestaand raster worden bevestigd, voor zover aanwezig. Bij verharde oppervlakken is ingraven onmogelijk. Er moet dan op de een of andere manier worden gezorgd dat het scherm zó aansluit op de verharding, dat de padden niet tussen scherm en bekleding kunnen doorkruipen. Voor een ontwerp schets zie Handreiking maatregelen voor de fauna langs weg en water, RWS-DWW, 1995.

4 Wegvangen rugstreepadden

Om de reeds op de terreinen aanwezige padden weg te vangen, dienen er om iedere 40 m (of minder) langs het scherm emmers ingegraven te worden. De emmers moeten aan de 'binnen'-zijde langs het scherm worden ingegraven. De diepte van de emmers is minimaal 40 cm en de bodem van de emmers heeft voldoende gaatjes, zodat het regenwater kan weglopen en er geen water in blijft staan. Tussen de rand van de emmer en het gat in de grond mag geen ruimte zijn. In de emmers dient beschutting te worden aangebracht in de vorm van een laagje bladeren en/of potscherven. Beschutting is van belang om predatie door roofdieren te voorkomen alsmede uitdroging door de zon. Tevens moet in iedere emmer een tak of stokje worden gezet, dat van de bodem tot boven de rand komt. Dit is noodzakelijk om muizen, die onverhoopt in de emmer zijn gevallen, de kans te geven uit de emmer te klimmen. Deze dieren overleven een nacht zonder voedsel niet.

5 Uitzetten van gevangen dieren

De padden zijn actief van zonsondergang tot zonsopgang en bij bewolkt weer ook wel overdag. Aangenomen dat de dieren enige tijd in de emmers kunnen overleven, dienen de emmers om de dag en wel 's ochtends bij aanvang van de werkzaamheden te worden gecontroleerd. Vervolgens dienen aanwezige padden en eventueel andere dieren direct te worden uitgezet. De gevangen dieren dienen buiten het raster te worden uitgezet, op open plekken met voldoende schuilmogelijkheden (lage vegetatie, planken, steenhopen et cetera.).